

Zet buitenvuller weer op scherp

Suikerbieten worden met een precisiezaaimachine gezaaid om niet alleen een regelmatige afstand tussen de rijen te krijgen, maar ook om een vaste afstand in de rij te realiseren. Om dit te bereiken moet de machine in optimale conditie zijn. Voor suikerbieten worden nog heel veel precisiezaaimachines gebruikt van het type 'buitenvullers', zoals de Monozentra. Het nalopen en controleren van deze machines vraagt de nodige aandacht.

Tekst en foto's: Johan Simmelink

1

Het controleren van de zaaischijf begint met het demonteren van de schijven van elk element. De schijf voorzien van een nummer waardoor dezelfde schijf weer in het zaaihuis terugkomt, is hierbij een handig hulpmiddel.

2

De eerste controle van de zaaischijf is de controle op uitwendige beschadiging. De meeste beschadigingen worden veroorzaakt doordat er steentjes in de voorraadbak terechtgekomen zijn. Een afgesleten of afgebroken uitstrijker kan ook een verwoeker van schade aan de schijven zijn.

3

Schone zaaischijven van bietenprecisiezaaimachines kunt u gratis laten controleren bij het IRS in Bergen op Zoom. Naast de uitwendige controle worden minimaal 10 cellen gecontroleerd op diameter. De cellen van deze Monozentra-schijf moeten een diameter hebben van 5,3 mm. Hierbij mag er een afwijking zijn van + of - 0,1 mm.

4

Naast de diameter wordt deze schijf ook gecontroleerd op de celdiepte. De celdiepte moet 3,7 mm zijn voor een Monozentra-schijf die geschikt is voor D-zaad. Bij de diepte is een afwijking van + of - 0,15 mm toegestaan.

5

Wanneer een schijf is goedgekeurd wordt er een zeshoekig teken met daarbij een jaartal ingeslagen. Mocht een schijf afgekeurd worden, dan wordt deze voorzien van een X-teken. De schijf op deze foto is in 2004 goedgekeurd.

6

Het verrollen van het zaad, nadat het de machine heeft verlaten, moet worden voorkomen door een scherp kouter. Een afgesleten kouter geeft een te brede zaai voor waardoor het zaad gemakkelijk kan verrollen. Daarnaast heeft het zaadje in een smalle zaai voor ook beter contact met de vochtige ondergrond en dit bevordert de opkomst.

7

De uitstrijker zorgt ervoor dat een zaadje op tijd de zaaischijf verlaat. Te ver afgesleten uitstrijkers kunnen zaaischijven onherstelbaar beschadigen en veroorzaken afwijkingen in de afstanden tussen de zaden.

8

Nadat de schijven zijn gecontroleerd en in orde bevonden kunnen deze weer teruggeplaatst worden. Vergeet hierbij niet de uitstrijker goed te monteren. Vervolgens kun je de toestrijker en het zaaikouter monteren.

9

Om alle zaaikouters gelijk af te stellen wordt de diepte-instelling van alle elementen in dezelfde stand gezet. Daarna zet je het zaai-element op een vlakke ondergrond of plank. Breng onder de voorlooprol en onder de achterste drukrol een extra verhoging aan. Op deze wijze zijn de zaaikouters van alle elementen op een gelijke diepte af te stellen.

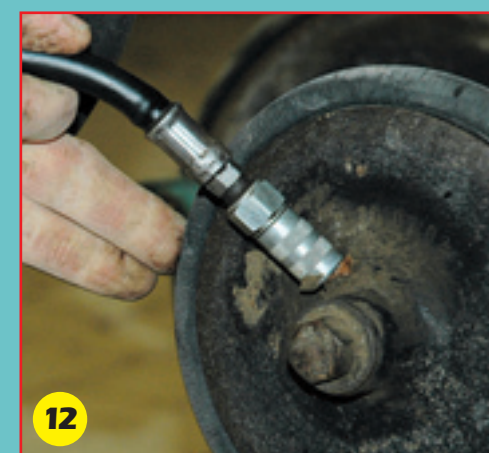
10

De tussendrukrol zorgt ervoor dat het zaad contact heeft met de vaste ondergrond waardoor de vochttoevoer naar het zaad maximaal is. Het rubber van de tussendrukrollen moet soepel zijn en geen scheuren vertonen. Vooral op zware kleigronden gaat grond in deze scheurtjes zitten waardoor er meer grond aan de tussendrukrol gaat kleven.

11

Met een schakelbak is de gewenste afstand in de rij af te stellen. Bij de onderhoudscontrole is het van belang om de gehele aandrijflijn na te lopen en op de goede werking te controleren. Ook de verschillende in- en uitschakelpunten voor het zaaien van een geer vragen aandacht.

12

Op elk zaai-element zitten verschillende vetnippels die je zeker aan het begin van het zaai-eizoen moet smeren. Zo ook de afstrijkerrol. Daarnaast dient u de afstand tussen de afstrijkerrol en zaaischijf te controleren met een voelmaat. Bij deze Monozentra moet deze 0,7 mm zijn. Een te krappe afstand geeft meer kans op zaadbreek.

Johan Simmelink is docent agrotechniek bij de Chr. Agrarische Hogeschool te Dronten. De Chr. Agrarische Hogeschool verzorgt samen met de Stoas Hogeschool de opleiding Agrotechniek & Management. Voor informatie: telefoon (0321) 38 61 00. Met dank aan IRS te Bergen op Zoom (www.irs.nl) en Cor van Zandwijk, St. Schoolboerderij te Dronten.